

Základní škola Dr. Miroslava Tyrše, Děčín
příspěvková organizace

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

pro školní rok
2019 - 2020

Metodik primární prevence: Mgr. Lucie Provazníková Marková

Realizátor: Základní škola Dr. Miroslava Tyrše
Vrchlického 360/5
Děčín

Garant: Ředitelství ZŠ Dr. Miroslava Tyrše

Obsah:

Úvod
Cíl minimálního preventivního programu
Charakteristika školy
Garant programu a koordinace preventivních aktivit ve škole
Vzdělávání pedagogů
Primární prevence v rámci jednotlivých předmětů
I. stupeň
II. stupeň
Řešení přestupků
Informování žáků a rodičů
Spolupráce s jinými organizacemi
Volnočasové aktivity
Nadstavbové aktivity v rámci školy
Program proti šikanování

Úvod

Prevence sociálně patologických jevů na základní škole zahrnuje především předcházení problémům s návykovými látkami, šikanou, výchovou dětí ke zdravému životnímu stylu a kvalitním mezilidským vztahům. Škola také podchycuje a řeší první příznaky patologického chování.

Cíl minimálního preventivního programu

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům. Cílem našeho programu je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddelitelnou součástí výuky a života školy. Ve spolupráci s rodiči budeme usilovat o formování takové osobnosti dítěte, která bude schopna se orientovat v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti – to vše s ohledem na svůj věk.

Dlouhodobé cíle – žáci

- trvale prohlubovat povědomí žáků o nebezpečí návykových látek
- posilovat právní vědomí- kriminalita, předpisy, zákony
- osvojit si potřebné hygienické návyky a soc. dovednosti, zdravý životní styl
- posilování zdravého sebevědomí, umět se přiměřeně prosadit v kolektivu
- konflikty řešit nenásilnou formou
- prohlubovat umění komunikace mezi vrstevníky, dětmi a dospělými

Dlouhodobé cíle – učitelé

- podporovat vzájemnou pozitivní komunikaci směrem ke kolegům a žákům
- vzdělávání pedagogů v oblasti prevence
- prohlubování týmové spolupráce
- zlepšit komunikaci mezi rodiči a školou
- zapojit rodiče do dění ve škole

Krátkodobé cíle

- zlepšit práci se třídou
- spolupráce vyučujících na pomoci problémovým žákům
- zvyšovat vědomí kolektivní soudržnosti třídy – stmelování kolektivu
- rozšířit spolupráci s dalšími organizacemi
- zapojovat žáky do dění ve škole – podněcovat aktivity, které vedou vhodnému využití volného času dětí
- řešit aktuální problémové situace – záškoláctví, kouření, vulgární vyjadřování, šikana
- besedy s odborníky pro rodiče i děti

Charakteristika školy

Jsme základní škola s právní subjektivitou. Pracujeme podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. V současné době navštěvuje školu 556 žáků, z toho 1. stupeň 344 dětí a 2. stupeň 212 dětí.

Garant programu a koordinace preventivních aktivit na škole

Garantem programu je ředitelství školy. Za koordinaci preventivních aktivit na škole odpovídá metodik primární prevence jmenovaný ředitelem školy. V rámci své činnosti připravuje za spolupráce ostatních pedagogů. Minimální preventivní program a jeho realizaci na škole. O programu jsou informováni všichni učitelé, rodiče, žáci a prostřednictvím webových stránek i veřejnost. Koordinátor spolupracuje s učiteli, dále s PPP a dalšími odborníky, institucemi a organizacemi.

Vzdělávání pedagogů

Hlavní podíl na dalším rozvíjení znalostí a dovedností související s prevencí sociálně patologických jevů spočívá v samostudiu všech učitelů školy, především metodika prevence. V rámci svých možností se pedagogové účastní aktivit zaměřených na prevenci. Bude jim poskytnuta nabídka programů, seminářů a školení zabývajících se touto tematikou.

Primární prevence v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů

I. stupeň

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v prvouce, přírodovědě a vlastivědě. Při výuce lze využít různých metod např. výklad, předávání informací, samostatná práce, skupinová práce, projektové vyučování, dramatická výchova....

1. třída

osobní bezpečí
základní zásady mezilidské komunikace
vztahy v dětském kolektivu
základní hygienické návyky
využití volného času
rodina – bezpečné místo

2. třída

lidské tělo
zdraví a jeho ochrana
zacházení s léky
režim dne
vztahy mezi lidmi
chování v krizových situacích

3. třída

pojmy z oblasti prevence, sexuální výchovy a drogové závislosti
zdraví a jeho ochrana
lidé kolem nás, multikulturní výchova
využívání volného času
ochrana proti obtěžování cizí osobou

4. třída

lidské tělo, odlišnosti mezi pohlavími
životospráva a důsledky nevhodných návyků
využívání volného času
pojmy z oblasti prevence – šikana, násilí, závislosti
vztahy v kolektivu

5. třída

domov, rodina, důvěra, vztahy
návykové a léčivé látky
vztahy v kolektivu
komunikace
pojmy z oblasti prevence – negativní vliv kouření a alkoholu

puberta
nebezpečí při komunikaci s cizími lidmi

Cíl prevence na prvním stupni

Po pěti letech by děti měly zvládat tyto kompetence

- definovat rodinu jako zázemí a útočiště
- zvládat rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými
- základní sociální dovednosti
- umět se ochránit před cizími lidmi
- základní hygienické návyky
- organizace volného času
- rozlišit léky a návykové látky
- pojmenovat škodlivost kouření a alkoholu a jiných návykových látek, znát jejich následky užívání
- umět odmítat

II. stupeň

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci tak, aby byla probrána všechna témata, aby nedocházelo k jejich překrývání a přesycení žáků informacemi. Prevencí se zabývají vyučující v předmětech občanská výchova, výchova ke zdraví, přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk a literatura. K práci lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce s médii, projektové vyučování, skupinová práce, hraní rolí, besedy a přednášky.

6. třída

vhodná náplň volného času, zdravý životní styl
ochrana zdraví
rodina a její funkce pro zdravý rozvoj jedince
osobní bezpečí, způsob chování v krizových situacích
rizika zneužívání návykových látek
způsoby odmítání
centra odborné pomoci

7. třída

komunikace mezi lidmi
mezilidské vztahy
péče o zdraví, život s handicapem
sexuální výchova, vztahy mezi chlapci a děvčaty
osobní bezpečí, šikana, sexuální násilí
drogy a jejich dělení, účinky, prevence

8. třída

působení drog na oběhový systém, nervový a dýchací systém
tělesné, duševní a sociální změny u závislého člověka
rozvoj sebepoznání a sebepojetí
řešení problémů, chování v krizových situacích, konflikty
agresivita, šikana, různé formy násilí
sexuální výchova, odlišnosti, deviace
drogová závislost, kontaktní centra

9. třída

rozvoj osobnosti, sebevědomí, sebepojetí
zdravé sexuální chování
volba životního partnera
sociální výchova, vztah k jiným kulturám, národnostem
komunikace
právní odpovědnost, trestní normy

Cíl prevence na druhém stupni

Žáci by měli zvládat před opuštěním základní školy tyto kompetence

- pojmenovat základní návykové látky, orientovat se v trestně právní problematice návykových látek, znát jejich účinky na lidský organismus
- zvládat vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- znát významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku,
- komunikovat se specializovanými službami – linky důvěry, krizová centra
- správně se rozhodovat, odmítat
- umět zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- orientovat se v problematice sexuální výchovy
- bránit různým formám násilí, vědět, kde hledat pomoc
- zvládat základní sociální dovednosti
- respektovat odlišné názory a zájmy jiných lidí
- spory se spolužáky řešit nenásilným způsobem

Informování žáků a rodičů

S Minimálním preventivním programem jsou rodiče seznámeni na třídních schůzkách třídním učitelem. Dále bude veřejnost informována prostřednictvím školních webových stránek. Další informace budou poskytovány na konzultačních hodinách, kde může být poskytnuta metodická pomoc, případně zprostředkována konzultace s odborníkem či specialistou.

Řešení přestupků

Školní řád jasně vymezuje a ukládá:

Do školy žák nesmí nosit věci, které by mohly ohrozit zdraví, způsobit úraz nebo ohrožovat mravní výchovu. Porušení tohoto ustanovení bude klasifikováno jako hrubý přestupek a budou z něho vyvozeny patřičné sankce.

Budou sledovány i další sociálně patologické jevy – šikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

1. individuální pohovor se žákem
2. podle zjištěných informací spolupráce s rodinou
3. doporučení kontaktu s odborníky
4. v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru
5. v závažných případech oznámení Policii ČR

Konzultační hodiny metodika

Pondělí a pátek 7.30 – 7.55 hod

Dále podle potřeby a na základě domluvy.

e-mail: markova@zsvrch.cz

tel: 775 866 589

Spolupráce s jinými organizacemi

PPP Děčín

Magistrát města Děčína

Policie ČR

Městská policie Děčín

Dům dětí a mládeže Děčín

Sportovní organizace v Děčíně

Pracovníci speciálních krizových a poradenských center

Metodické pomůcky

Videotéka

Knihovna

Nástěnka

Nadstavbové aktivity v rámci školy

Přednášky a besedy s odborníky

Přednáška příslušníka Policie ČR, městské policie

Přednášky a preventivně zaměřené programy

Sportovní soutěže a turnaje

Výjezdy žáků jednotlivých ročníků

Divadelní představení

Sociometrie

Volnočasové aktivity

Školní klub

Kroužky pracující při základní škole:

Hudební a pěvecký

Procvičování Aj

Doučování Aj

Logopedie

Deskové hry

Čtenářské dílny

Turistický

Výtvarný

Logopedické hry na PC

Šachy a Stiga hokej

Ruční práce

Knihovna

Pohybové hry

Hudebně dramatický

Keramika

Matematika pro zvědavé

Doučování M

Doučování Čj

Seminář chemie

Seminář fyziky

Procvičování z chemie

Německý jazyk

Kroužek ICT

Gymnastika

Miniházená

Stolní tenis

Florbal

Fotbal

Refid dance

První pomoc, Příprava na SZŠ